

Що має негайно зробити Україна через замінування Росією акваторії Чорного моря

Андрій Клименко, керівник Інституту Чорноморських стратегічних досліджень

Що має негайно зробити Україна в зв'язку із замінуванням Чорноморським флотом РФ акваторії Чорного моря (як мінімум – біля гирла Дунаю та острова Зміїний*).

1. Україна має екстрено запропонувати прибережним державам Чорного моря (Болгарії, Румунії, Туреччини) організувати спільну військово-морську гуманітарну операцію з розмінування Чорного моря силами ВМС названих країн. Для цього необхідно в темпі створити спільне Чорноморське угруповання мінно-тральних кораблів.
2. Паралельно слід запропонувати НАТО спрямувати з тією ж метою до Чорного моря Постійну середземноморську протимінну групу НАТО №2 (Standing Nato Mine Countermeasures Group Two, SNMCMG2). Вона наразі існує в такому складі: Flagship – ESPS Meteoro (Іспанія), тральщики ESPS Sella (Іспанія), FGS Bad Rappenau (ФРН), ITS Gaeta (Італія). Це буде черговим тестом для НАТО як організації.
3. Для забезпечення роботи спільної мінно-тральної групи слід запропонувати Болгарії, Румунії, Туреччині сформувати ще одну групу з надводних кораблів цих країн для прикриття роботи тральщиків з моря та повітря.

Для цього теж доцільно долучити ще одну Постійну військово-морську середземноморську групу НАТО, що складається з фрегатів та корветів: Flagship – Frigate Carlo Margottini

(Італія), TCG Gökusu F-497 (Туреччина), ESPS Blas de Lezo F103 (Іспанія), HS Aegean (Греція), ITS Stromboli (Італія), HMCS Montreal (Канада), HMS Diamond (Британія). Ця група має назву Standing Nato Maritime Group Two (SNMG2).

4. Для забезпечення роботи спільної мінно-тральної групи з повітря слід запропонувати Болгарії, Румунії, Туреччині створити авіаційну групу, що має патрулювати в повітряному просторі не тільки над територіальними водами цих країн (12-мильна зона вздовж узбережжя), але й у повітрі над Виключними морськими економічними зонами (ВМЕЗ) цих країн.

Паралельно треба знову поставити питання перед країнами НАТО щодо закриття неба – але не над територією України, а над Чорним морем, тобто над морським простором поза межами 12-мильної зона вздовж узбережжя (над ВМЕЗ України та чорноморських країн НАТО).

5. Метою створення таких морських, повітряних та протиповітряних угруповань має бути не тільки розмінування акваторії Чорного моря, але й створення безпечних умов для виведення з портів України в напрямку Босфору десятків торговельних суден різних країн, що опинилися в портах України після нападу РФ на Україну 24 лютого 2022 року.

Як відомо, декілька таких суден зазнали пошкоджень внаслідок влучань російських ракет, а одне затонуло.

6. Зауважимо, що такі дії є не тільки правом, але й обов'язком прибережних держав щодо забезпечення безпеки судноплавства та інших видів морської діяльності (рибальство, підводних кабелі, трубопроводи, морські платформи тощо) в своїх територіальних водах та ВМЕЗ.
7. Звісно, що паралельно Україна, бажано разом з Туреччиною, Румунією та Болгарією, має екстрено звертатися з такими пропозиціями до ООН, НАТО, ІМО, ЄС

тощо. Але маємо розуміти, що процедури міжнародних організацій занадто тривалі, а нам потрібен швидкий результат.

* мінування акваторії поблизу острова Зміїний – це блокування так званого рекомендованого міжнародного маршруту для торговельних суден, що йде від протоки Босфор в напрямку Одеси вздовж узбережжя Туреччини, Румунії, Болгарії, України.

P.S. Ці пропозиції «Інституту Чорноморських стратегічних досліджень», звісно, пропонують принципову схему, яка може бути доопрацьована фахівцями з морського права, дипломатами тощо.

P.P.S. Головний задум цієї схеми базується на співробітництві прибережних держав Чорного моря – України, Румунії, Болгарії, Туреччини, що є безпосередньо зацікавленими в цьому. Якщо НАТО відмовиться – ну й відмовиться.

P.P.P.S. Протимінні дії можуть вестися лише поза межами war risk area, а щоб скоротити цю war risk area, треба вимагати від РФ негайно відвести свої кораблі з тієї зони, щодо якої вони випустили морське попередження про мінну небезпеку – а то ще підірвуться на своїх мінах.